

DZIENNIK NARODOWY

wychodzi o godz. 8-ej rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych

TEATR

„VICTORIA”

Początek w dnie powszednie od g. 6-ej, w dnie świąteczne od g. 4-ej.

Dziś zmiana programu

KINO

„CZARY”

Początek w dnie powszednie o g. 5-ej, w dnie świąteczne o g. 3-ej.

Napisy na obraz. polskie i niem.

TRYTON KRÓL PEREL

Wybitny dramat w 5 częściach. W głównej roli słynny z urpdy Norbert Dan

Czy Pinkus jest niewierny?

Komedja w 2 częściach

Nowy program od piątku 25 do niedzieli 27 października włącznie

PANORAMA

„FOTOPLASTIKON”

Ul. Kaliska l. 20 (vis à vis poczty)
Otwarta codziennie od 6—10 wiecz.

Program od niedzieli 13 do soboty 19 października

Jezioro Garda—Kapri

i wiele innych cudownych widoków w kolorach

Pewną lokację kapitału!

i wysoki procent uzyskać można przez szybkie kupno dobrze prosperujących wiedeńskich domów w pierwszorzędnym położeniu. Jako rzeczoznawca i mąż zaufania, poleca się do przeprowadzenia tego interesu architekt Ryszard Esriel, Wiedeń VII. Westbahnstrasse 31. (rodowity polak); ma wielką liczbę domów do sprzedania i posiada najlepsze referencje z Królestwa Polskiego. Godziny przyjęć od 10—12 w poł. 1563

HISTORYCZNY DOKUMENT

Bystrą falą płyną wypadki w przededniu ostatecznej likwidacji wojny, a dzień każdy przynosi coraz to nowe fakty, rzeźbiące nowe rysy na obliczu nowego świata. Kataklizm w życiu ludzkości, jakiego nie znają dzieje, przynieść musi współwzajemne następstwa, jakich do niedawna nie przeczuwaliśmy nawet. Z krwi narodów, przelanej na niezliczonych polach bitew, rodzą się owoce szlachetne, wschodzi krwawy posiew. A choć przez buchające jeszcze opary krwawe nie jesteśmy w stanie dojrzeć pełnego kształtu przyszłego porządku świata, to jednak każdy niemal dzień przynosi nam nowe tego porządku linje, które zapowiadają wyraźnie, że nowy świat, którego powstania jesteśmy świadkami, oparty będzie w nieporównanie wyższym niż dotąd stopniu na prawie i sprawiedliwości, na wolności narodów przedewszystkiem.

Codziennie niemal jesteśmy świadkami historycznych zdarzeń. Należy do nich niewątpliwie ostatni manifest ces. Karola, który zarówno na przyszłość monarchji habsburskiej, jak i ze stanowiska naszego jest dokumentem, który zapisze historia tych czasów, dokumentem, który będzie kamieniem granicznym na przełomie dwóch okresów.

Ze względu na Austrię manifest cesarski oznacza zasadnicze przekształcenie wewnętrznego ustroju monarchji, która z państwa jednolitego rządzonego centralistycznie przez mniejszość niemiecką, przekształconą zostaje na państwo federalistyczne, związek wolnych i samorządnych państw narodowych, których narazie mają powstać cztery, a mianowicie: nie-

miecko-austrjackie, czeskie, illiryskie, składające się ze słowiańskich części Styrii, Istrii i Dalmacji oraz ukraińskie, złożone z obszarów Galicji wschodniej.

W ten sposób monarcha austriacki wprowadził w czyn zasadę samostanowienia narodów w swem państwie.

Idea federalizacji Austrii nie jest wcale nową. Była ona przedmiotem usilnych dążeń i sporów jeszcze w latach sześćdziesiątych, kiedy to miała zażartych przeciwników w Niemczech austriackich. Dopiero wojna światowa w skutkach swych z nieodpartą koniecznością doprowadziła do jej urzeczywistnienia.

Mimo to wątpliwym jest, czy ta wielka reforma uzdrowi wewnętrzne stosunki Austrii, wobec tego, że niektóre narody, zwłaszcza czesi domagają się zupełnej suwerenności państwowej.

Dla nas manifest cesarski posiada wielkie znaczenie ze względu na Galicję. Pod tym względem manifest ces. Karola jest odpowiedzią na orędzie Rady Regencyjnej o zjednoczeniu wszystkich ziem polskich. Jest oficjalnym, bo z wysokości tronu wyrażeniem zgody na połączenie Galicji z państwem polskim. Od tej chwili Galicja, także w rozumieniu Austrii przestaje być prowincją austriacką, a staje się formalnie integralną częścią państwa polskiego. Niema już galicjan jako poddanych austriackich, a są jedynie obywatele państwa polskiego.

Należy jednak zwrócić uwagę, że nie cała Galicja ma byćłączona z Królestwem. Manifest mówi jedynie o »polskich terytorjach Austrii«, czyli przewidziany jest podział Galicji, której zachodnia stanowi

część państwa polskiego, a wschodnia ma stanowić odrębne federatywne państewko. Chodzi obecnie o wyznaczenie granicy polskości w Galicji, kwestję, która była dotąd przedmiotem sporu między polakami i ukraińcami, a której rozwiązanie będzie trudnym. Rozwiązanie to zaś nastąpić będzie musiało w porozumieniu z ukraińcami, którzy jak dotąd nie okazywali chęci do porozumienia.

Przez wyrażenie »terytorja polskie Austrii« rozumieć należy także austriacką część Śląska, gdzie również granica polskości wywołać musi spór między nami i Czechami. W każdym razie manifest oznacza dla nas rozwiązanie sprawy polskiej po stronie Austrii, w duchu dla nas korzystnym. Fakt, że rozwiązanie to nastąpiło w formie pokojowej i spokojnej, dowodzi, że monarcha habsburski zrozumiał gorące pragnienie Galicji złączenia się z państwem polskim, dla którego celu tyle poniosła ofiar w tej wojnie. Fakt ten zostanie należycie oceniony przez społeczeństwo polskie, a zarazem jest zapowiedzią, że między państwem polskim a federatywną Austrią wytworzy się stan zgodnego współżycia sąsiedzkiego, tembardziej, że z tamtej strony nie będzie nam zagrażać niebezpieczeństwo.

Monarcha habsburski uznał orędzie Rady Regencyjnej o zjednoczeniu Polski i dobrowolnie proklamował złączenie ziem polskich w Austrii z państwem polskim. Obecnie oczekujemy, kiedy tego rodzaju akt nastąpi ze strony Niemiec. Kiedy król pruski pójdzie w ślady ces. Karola?

Hr. BURIAN BRONI SIĘ

Wiedeń. (BK) W komisji dla spraw zagranicznych delegacji austr. oświadczył Koroszec imieniem połud. słowian i Czechów, wskazując na ich stanowisko, że odrzucają dyskusję nad propozycją manifestu cesarskiego.

Ukr. Wassilko wniósł

o wotum nieufności dla ministra spraw zagranicznych, poddawszy ostrej krytyce jego polity-

kę. Hr. Burian wystąpił przeciw wywodom Wassilki, stwierdzając

co do wypadków bułgarskich:

Stan armji bułgarskiej nie był tajemnicą ani dla nas, ani dla Niemiec. Rozwój tych stosunków śledzimy z uwagą, pełną niepokoju. Główną przyczyną upadku armji bułgarskiej była agitacja polityczna, do czego przyłączyły się różne braki. Pomoc, jaką od nas otrzymywali, ratowała sytuację przez dłuższy czas, nie mogła jednak odwrócić tego, co było nieuchronne.

Minister odpierał zarzuty, podniesione przez Wassilkę, z powodu obstawiania przy austro-polskiem rozwiązaniu i stwierdził, że traktowanie sprawy polskiej zawsze pojmuje w ten sposób, iż odkąd Polska powstała, rozwiązanie nastąpić może jedynie w porozumieniu z ludnością polską.

Jeszcze przed klęską Bułgarji porozumieliśmy się z Niemcami, że należy się z polakami układać co do przyszłości Polski, nie wpływając na nich groźbami ani obietnicami.

W sprawie chełmskiej

stwierdza minister, że regulacji dokonanej w układzie brzeskim, nigdy nie uważał za szczęśliwą. Natychmiast po zawarciu układu pokojowego przyszło poznanie, że granica, ustalona w układzie brzeskim sprwadzić musi nowe niepokoje, a nie pokój na wschodzie. Celem zarządzenia temu, zawarto układ dodatkowy z 4 marca br., który nastąpił bez udziału ministra.

Co do roli monarchji w sprawie egzystencji państwa ukraińskiego

w szczególności co do zachowania się wojsk okupacyjnych na Ukrainie powołuje się minister na niewątpliwie nie podejrzanego świadectwo rządu ukraińskiego, z którym pozostajemy w najprzyjaźniejszych stosunkach, a to nie tylko na hetmana, lecz i na wszystkich członków rządu ukraińskiego.

Minister odpiera następnie zarzut jakoby hamująco występował przeciw zadowalającemu rozwiązaniu sprawy austro-ukraińskiej, przyczem stwierdza, że przy wszelkich rozmowach z polakami zwracał im uwagę na prawa ukraińców.

O stosunku do Niemiec

oświadcza minister, że nie zauważył objawów nieufności, jak twierdzi Wassilko, lecz przeciwnie, objawy pełnego zaufania, ponieważ Niemcy wiedzą, że minister od-

początku jest, silnym zwolennikiem przymierza z Niemcami.

Minister podkreśla w końcu swe gorliwe i sumienne popieranie idei pokoju, co udowodnił przeszło od dwóch lat.

O podziale czy odłączeniu Bukowiny nic nie wiadomo. Ideję tę kładzie on między bajki.

Głos dr. Bilińskiego

Dr. Biliński oświadcza, że nie chce podnosić żadnych zarzutów, zaznacza jednak, że minister podczas pierwszego urzędowania sprawy polskiej nie prowadził w ten sposób, jak obecnie. Mówca przypomina, jak wielkie oburzenie wywołało w kołach polskich zachowanie się Czernina w sprawie Chełmskiej i oświadczył: Kiedy Czernin mniemał, że austro-polskie rozwiązanie mają skutecznie władze, to hr. Burian zajmuje trafne stanowisko, że **przedewszystkiem naród ma rozstrzygnąć**. Kiedy Czernin sprzeciwiał się, aby przedstawiciele narodu mówili o sprawie polskiej, to Burian zmienił metodę. Także w tym kierunku okazał Burian większą energję.

W Berlinie, ponieważ wiadomo tam, że jest on wiernym przyjacielem Niemiec, mógł on także energicznie wystąpić.

Mówca występuje przeciw twierdzeniu, jakoby rezolucja polaków miała oznaczać zerwanie austro-polskiego rozwiązania.

Austro-polskie rozwiązanie doznało zaprzeczenia przez rząd austro-węgierski

który w swej propozycji pokojowej zastosował do Polski 13 punkt programu Wilsona.

Mówca podkreśla, że polacy nie patrzą bynajmniej nieprzyjawnym okiem na powstanie państwa ukraińskiego i daje wyraz życzeniu, aby na konferencji pokojowej ukraińcy i polacy wzajemnie pokojowo się porozumieli.

Poseł Pittoni (włoski socj.) przedstawił ogólne postulaty włoskiej socjalnej demokracji. Oczywiście nie może być powziętą decyzją co do ludności Trjestu i wyłącznie, albo w przeważającej większości włoskich obszarów Istrii i Friulu, bez zapytania się o zdanie mieszkańców tych terytorjów. **Trjest ma być samodzielny pod ochroną Ligi narodów.**

Poseł Pantz (niem.) pyta, czy żądania Wilsona odnośnie do samostanowienia i demokracji tylko na terytorjum monarchji mają być zastosowane, czy także i na terenie entente'y.

W głosowaniu

wniosek Wassilki odrzucono

Czesi i południowi Słowianie przy głosowaniu absentowali się.

Generał Haller we Francji

Wiedeń. Agencja Havasa donosi: Z okazji objęcia dowództwa nad armią polską przez generała Hallera odbyła się na froncie bojowym tejsze armji imponująca uroczystość. Generalicyja francuska i państw sprzymierzonych wzięła udział w uroczystości.

Gen. Haller złożył przysięgę, poczem odprawiono mszę polową. Następnie defilowały polskie wojska przed zgromadzonymi przedstawicielami władz wojskowych i cywilnych.

Nowe dwa miliony żołnierzy amerykańskich.

Waszyngton. Szef sztabu amerykańskiego gen. March komunikuje, że obecnie znajduje się za morzem 1,900,000 żołnierzy amerykańskich.

Urząd wojenny Stanów Zjednoczonych zawiadamia, że dalsze dwa miliony żołnierzy amerykańskich gotowe są do odplynięcia do Europy.

Ogłoszenie republiki czesko-słowackiej

Praga W poniedziałek przyszło w Pradze do zapowiedzianej już od dłuższego czasu proklamacji czesko-słowackiej. Nie odbyła się ona jednak w projektowanej pierwotnie uroczystej formie, lecz właściwie tylko przez obwieszczenie republiki na kilku zgromadzeniach i na rozrzuconiu proklamacji w setkach tysięcy egzemplarzy po całym mieście. Projektowaną była wspólna demonstracja na rynku starego miasta. Te-

mu przeszkodziła policja, wzmocniona przez wojsko, otoczywszy rynek silnym kordonem. Na placu św. Wacława również zgromadziły się tłumy, które rozpuściła policja. Wieczorem przyszło ponownie do demonstracji na placu św. Wacława.

Rumuńskie Zgromadzenie Narodowe w Wiedniu

Wiedeń (BK) Dzienniki wieczorne donoszą: Rumuńscy posłowie do wiedeńskiego parlamentu ukonstytuowali się w piątek przed południem jako **Zgromadzenie Narodowe** i wybrali przewodniczącym radcę dworu posła Isopescul-Grecula.

Ks. Badeński pozostanie

Berlin (BK) Jak donosi B. Wolfa, soc.-dem. frakcja Rzeszy postanowiła ze względu na ogólną sytuację polityczną nie sprzeciwiać się pozostaniu na urzędzie kanclerza Rzeszy.

Warszawa wciąż radzi...

(Od naszego korespondenta)

Warszawa 17 października.

Z Krakowa i Poznania, z Galicji, Poznańskiego i Śląska bije ku Warszawie fala—morze jedności narodowej i narodowej świadomości celów, zadań i dróg. A Warszawa patrzy na ten pożądany, a dla niej jednak niezrozumiany rozpad jedności narodowej dwóch dzielnic Polski i—zwleka, naradza się. Ambicje polityczne osiągnęły obecnie u nas niebywały stopień i rozmiar. Przysłuchując się wywodom i pretensjom kierowników stronnictw, którzy przemawiają takim tonem, jakgdyby przewrót w dziejach Polski był jedynie i wyłącznie ich dziełem, ma się wrażenie, że spór toczy się tylko o sprawy teoretyczne: tak dużo się mówi o sprawie, a mało czyni.

Istną karykaturą są zabiegi, a raczej przebieg tworzenia gabinetu koalicyjnego. Pragnie tego gabinetu lewica, pragną żywiwoły, które w mniej niż obecnie pomysłnych warunkach do pracy państwowej stanęły, nie godzą się na wspólny gabinet koalicyjny—narodowi demokraci. Ci sami, którzy zawsze i wiecznie pieją hymny na cześć jedności narodowej w imię interesów narodowych...

Początkowo nazywało się, że narodowa demokracja utworzy gabinet wyłącznie z lewicą. Program Koła Międzypartyjnego z dnia 11 b. m., gdzie mówi się nawet o złożeniu na ołtarzu Ojczyzny majątku przez warstwy zamożne, wskazywać miało że warstwy obszarncze istotnie myślą o potrzebach chwili. Tymczasem przekonała się już lewica, że narodowa demokracja zaprzęgnąć ją chce do swego rydwanu pó to jedynie, aby sama rządziła, a żywiwołom radykalnym pozostawiła t. zw. działalność publiczną: agitację i t. p. Również okazało się już, że poglądy społeczne i lewicy są tak różne od tych, jakie reprezentują konserwatyści narodowo-demokratyczni, że trudno o wspólną dla obu odłamów platformę.

Tymczasem cała Polska czeka na decyzję Warszawy, czeka i jakoś się doczekać nie może...

Jak się obecnie sprawa utworzenia gabinetu ostatecznie przedstawia?

Z tego, co wyżej przedstawiłem, wynika, że grunt pod utworzenie gabinetu koalicyjnego jeszcze nie jest należycie przygotowany. Główną przeszkodą jest wielka ekspansja polityczna narodowej demokracji, której zdaje się, że już cały kraj niepodzielnie opanowała. Stoimy więc obecnie wobec alternatywy: albo **utworzenie gabinetu, wyłonionego z porozumienia wszystkich stronnictw**, albo też utworzenie gabinetu przejściowego, stojącego poniekąd poza

stronnictwami. Miałby on do spełnienia trzy kardynalne zadania:

1) Przejęcie od władz okupacyjnych całkowitej administracji;

2) Organizacja siły zbrojnej narodowej;

3) Przeprowadzenie przygotowań do zwołania konstytuandy.

I w jednym i w drugim wypadku wyraźne są zabiegi.

Są to sprawy tak ważne i pilne, że wprost pojąć trudno, iż niema, ktoby się niemi zajął. Władza leży po prostu na ulicy, a niema rąk, któreby ją mogły podnieść. Ludzie kłócą się o słowa, o liczbę mandatów. Są to czysto partyjne sprawy, które szkodzą najżywotniejszym interesom całego kraju, a na zewnątrz wywołać muszą zgorzanie.

Kiedyż nareszcie powstanie rząd i obejmie władzę w kraju, która nań czeka?

Austria na wszelki wypadek zawrze pokój

Surowe warunki Wilsona dla Niemiec

Jak donoszą z Wiednia, odpowiedź Wilsona wywołała tam wielkie wrażenie i zmniejszyła nadzieję pokoju. Warunki Wilsona są nadspodziewanie surowe.

Nota Wilsona, stwierdzając, że rozstrzygnięcie o warunkach zawieszenia broni zależy wyłącznie od wojskowych doradców i żądając absolutnej gwarancji w sprawie utrzymania wojskowej przewagi koalicji, nie pozostawia najmniejszej wątpliwości, że koalicja życzy sobie **bezwartunkowej kapitulacji wojsk niemieckich, a więc ewentualnie złożenia i wydania broni.**

Co do walki łodziami podwodnymi, to w nowej nocie Wilsona uderza właściwie tylko zwrot, że **od zaprzestania wojny podmorskiej Wilson uzależnia już samo zaproponowanie mocarstwom koalicji rozpoczęcia rokowań o zawieszenie broni.**

Trzecim nowym, po raz pierwszy w tak stanowczej formie wypowiedzianym warunkiem, jest

żądanie abdykacji cesarza Wilhelm

Żądanie to nie jest oczywiście wyrażone expressis verbis, ale mimo to tak jasne, że nie może pod tym względem żadna zachodzić wątpliwość.

Najcięższy, bo upokarzający, jest warunek pierwszy: złożenie broni. Jedni twierdzą, że Niemcy przyjmą i te surowe warunki. Inni są zdania, że Niemcy warunków tych przyjąć nie mogą i że nawet socjaliści oświadczą się za dalszym prowadzeniem wojny.

Tak pierwsi, jak i drudzy jednak sądzą, że **zawarcie pokoju z Austro-Węgrami na wszelki wypadek przyjdzie do skutku.**

Zawarcie pokoju ze strony Austro-Węgier nie równałoby się zerwaniu sojuszu z Niemcami i przypuszczać należy, że **byłoby połączone z wydaniem zakazu przemarszu wojsk koalicji przez terytorja austro-węgierskie.** Powszechnie sądzą też, że teraz decyzje zapadną bardzo szybko, i że już w najbliższych dniach kwestja zawieszenia broni w zasadzie będzie rozstrzygnięta. Pośpiech, z jakim Wilson odpowiedział na notę Niemiec, świadczy o tem, że także ententa życzy sobie rychłego wyjaśnienia sprawy.

Ratujmy jeńców polaków!

Komitet Centralny w Vevey (Sekcja pomocy dla jeńców polaków) komunikuje nam:

Mimo wielkich wydarzeń doby obecnej podjęta przez mec. Antoniego Osuchowskiego akcja pomocy dla jeńców polaków nie usuwa się bynajmniej na

drugi plan — i słusznie, bo jeńcy polacy po obozach w Niemczech i Austrii rozrzucony cierpią głód i najokrutniejszą nieraz nędzę. Skąpo żywieni, źle odziani, tułaczką wycieńczeni, chorobami trawieni i kalectwem dotknięci, lub zagrożeni zasługują na to, aby społeczeństwo nie zapominało o nich. Czynione są wprawdzie starania o powrót ich do kraju — to jednak samo nie rozstrzyga ich doli. Powrót ten nie będzie mógł nastąpić od razu — wielu długo jeszcze poza krajem zatrzyma trudność komunikacji, bądź niemoc, a zresztą, aby mogli przetrwać uciążliwą podróż, wzmódcz ich na siłach potrzeba i ogarnąć należyście do drogi. Wszystko to przemawia za koniecznością organizowania kwesty i zebrania tem większych fundusów, aby jeńcy polacy, póki są jeszcze w niewoli, nie zostali dla kraju straceni i aby, gdy powrócą, mogli od razu stanąć do oczekującej ich na wszystkich polach pracy. Ratować ich z niewoli trzeba w dosłownym tych wyrazów znaczeniu.

W zrozumieniu tego obowiązku wszystkim powołane do organizacji kwesty instytucje w kraju nie szczędzą sił, aby kwesta dała plon pożądany. Ze wszystkich zakątków kraju nadchodzą wiadomości pomyślne, zapowiadające, że **dzień 20 października — jeńcom polakom poświęcony, w całym kraju ofiarnością powszechną będzie święcony.**

Na czele tej akcji ofiarnej staje jak zwykle Warszawa.

Komitet Główny z mec. Osuchowskim na czele, zabiega o większe ofiary od instytucji i osób znanych z gotowości parcia każdej doniosłej sprawy. Fundusz dla jeńców polaków dosięgnął po dzień 10 października sumy mk. 70969. Komisja kościelna z hr. Wielhorską i p. prezydentową Piotrową Drzewiecką na czele, organizuje kwestę przed świątyniami przy udziale zaproszonych pań i pomocy sekretarza tej komisji Pawła hr. Morstina.

Wreszcie na dzień 20 bm., organizowana jest sprzedaż znaczka na ulicach Warszawy.

Dla prowincji termin kwesty wyznaczony został na **jeden dzień 20 października.**

Gdyby jednak w poszczególnych miejscowościach utrzymaniu tego ogólnokrajowego terminu stanęły na przeszkodzie nieprzewidywane okoliczności natury lokalnej — dzień jeńcom poświęcony może być odłożony do następnej niedzieli. Pożądane jest jednak utrzymanie — o ile to możliwe — zasadniczego terminu.

Hołd biskupów galicyjskich dla Rady Regencyjnej

Arcybiskupi i biskupi polscy Galicji przysłali do Najdostojniejszej Rady Regencyjnej następujący telegram:

„Z głębi wdzięcznego serca dziękujemy Bogu, który nam ponad wszelkie rachuby całą, niepodzielną Polskę daje. Przesyłamy hołd Radzie Regencyjnej za to, że w tej dziejowej chwili ogłosiła wobec całego świata to, czego cały naród pragnie i do czego nieprzepracie dąży. Jesteśmy też pewni, że całe społeczeństwo zrozumie doniosłość tego aktu i skupi się solidarnie w imię Boże około sztandaru, podniesionego przez Najdostojniejszą Regencję.

Arcybiskup Bilczewski, Arcybiskup Teodorowicz, Książe biskup Sapieha, Biskup Pelczar, Biskup Wałęga.

— **Młodzież technicka we Lwowie do Rady Regencyjnej.** Młodzież politechniki lwowskiej wystosowała do Najdostojniejszej Rady Regencyjnej pismo następujące:

Dostojna Rado Regencyjna!

Imieniem polskiej Młodzieży technickiej, Towarz. Bratniej Pomocy Słuchaczy Politechniki lwowskiej przesyła tą drogą Dostojnej Radzie Regencyjnej wyrazy najgłębszego hołdu, czci i wdzięczności. Na wieść o proklamacji przez Wysoką Radę

TYLKO JEDNO PRZEDSTAWIENIE

W niedzielę 20 października 1918 r.

TYLKO JEDNO PRZEDSTAWIENIE

OPERY POLSKIEJ
Z WARSZAWY

HALKA

Opera w 4-ach aktach
St. MoniuszkiUdział przyjmie STANISŁAW
znakomity tenor

GRUSZCZYŃSKI

Orkiestra 100 pp.
pod dyрекcją TEODORA RYDERA
Bilety wcześniej nabywać można
w cukierni W-go Tenszerta.

Regencyjną Wolnej, Niepodległej, Zjednoczonej Polski ze wszystkich dzielnic, odzyskał i spotęgował się duch polskiej Młodzieży technicznej, chętnej dotąd do wszelkich poświęceń w odbudowie tejże, i zapewnia, że Młódzież ta w tak doniosłej chwili gotowa jest ponieść jaknajdalej idące ofiary, jakie na nią nałoży Zmarłych wstępująca Ojczyzna.

Za Wydział Tow. Bratniej Pomocy Słuchaczy Politechniki we Lwowie:
Stan. Słowakiewicz, przewodniczący.
R. Kuciara, sekretarz Tow.

Sprawy polskie

Konfiskata odezwy zaboru pruskiego. Odezwa zaboru pruskiego ukazała się, jak się okazuje, tylko w kilku pismach polskich tamtego zaboru. Nadszedł szereg pism, które w miejscu odezwy świecą białą plamą i publikują, że »wskutek zakazu generalnej komendy« odezwy przytoczyć nie mogą.

Zagraniczne reprezentacje Polski. »Voss. Ztg.« donosi, że rząd polski poczynił kroki co do zapewnienia mu udziału delegatów polskich na kongresie pokojowym. W najbliższym czasie zostaną utworzone poselstwa polskie w Bernie, Kopenhadze, Sztokholmie, Bukareszcie i Kijowie.

„Lemberg-Koenigreich Polen.» Na urzędowych aktach, wystawionych w Wiedniu zabór austriacki już 12 bm. traktowano jako część państwa polskiego. Dokument taki przyniesiono do redakcji »Gazety Wieczornej«. Była to przepustka na wyjazd do Ukrainy, wystawiona w Wiedniu w dniu 12 bm. Jako miejsce stałego pobytu petenta było uwidocznione na tej przepustce: »Lemberg, Koenigreich Polen«. Takich przepustek wydano w Wiedniu w tym dniu wiele, tak, że pomyłka zachodzić nie mogła.

Aż do czasu zwołania Sejmu. Ogłoszone zostało urzędownie orędzie Rady Regencyjnej w sprawie dekretów, które brzmi:

Do czasu zwołania Sejmu konstytucyjnego na zasadach wskazanych w naszym orędziu z dn. 7 października rozporządzenia z mocą ustawodawczą wydawane będą przez nas pod odpowiedzialnością Rady ministrów. Tracą one moc obowiązującą o ile nie będą przez rząd przedstawione na pierwszym posiedzeniu Sejmu dla uzyskania jego sankcji.

Język polski urzędowym na kolejach galicyjskich. Krakowskie Koło związku urzędników kolei państwowych i komitet porozumiewawczy uchwalili wprowadzenie polskiego języka urzędowego w miejsce języka niemieckiego na kolejach ziem polskich, poczynawszy od północy z 13 na 14 bm. 1918 roku.

Uchwała ta obowiązuje wszystkich funkcjonariuszy dyrekcji i urzędy wykonawcze. Kolejarze krakowscy postanowili starać się o usunięcie niemczyzny z okręgu dyrekcji krakowskiej, a inne okręgi na ziemiach polskich wezwać do współdziałania.

W zastosowaniu tej uchwały zaraz rozpoczęto polskie urzędowanie w biurach kolejowych krakowskich. Również wszystkie depeche na linje podawane są w języku polskim.

Jak Niemcy informują zagranicę o kwestji polskiej. Pisma holenderskie z 30 września zamieściły telegram biura Wolffa w którym powiedziane jest, że między Austrią a Niemcami nie doszło do zgody w kwestji polskiej, gdyż Niemcy żądają tych samych praw, co Austro-Węgry w Królestwie Polskiem na podstawie aktu z 6 listopada. Dalej donosi Biuro Wolffa, że Rada Stanu została odroczone w tym celu, by nie stawała przeszkodą rozwiązaniu polsko-niemieckiemu, za którym oświadczyła się większość rządu warszawskiego!

Do sprzedania 2 książki do roweru

w dobrym stanie formatu 28x1 1/2
Wiadomość w kantorze drukarni »A. Pański« Bvkowska 56. 1661

Z Radomska

(Od naszego korespondenta)

Demonstracja. We środę od rana wybuchł strejk polityczny, wywołany przez pewne grupy polityczne. Sklepy zamknięte wszystkie, fabryki nieczynne, zarówno szkoły i instytucje—wśród nich Magistrat.

Na godz. 10 rano zapowiedziany został wiec trzech stronnictw, na który przybyło kilka tysięcy osób. Po zebraniu się ludności na placu teatralnym, o godz. 10 r wyruszył przez miasto niewielki pochód z przedstawicielami P. P. S. na czele, który skierował się ul. Piotrkowską, Rynek, Kaliską, Powiatową, poczem wrócono na plac gdzie wygłoszono kilka przemówień. Następnie zebrani rozeszli się spokojnie do domów. Sklepy były zamknięte cały dzień. W mieście panował spokój.

Pożar. We wtorek około godz. 8-ej wieczór, wybuchł gwałtowny pożar przy ul. Przedborskiej, obok synagogi żydowskiej. Wezwana straż ogn. ochotn. szybko stłumiła palące się drzewo gałązkowe, które znajdowało się na podwórzu obok tzw. »Mykwy«. Przybyła parowa sikawka szybko niebezpieczeństwo zażegnała. Po pół godziny powrócono do remiz.

Otwarcie Banku Handlowego. Onegdaj o godz. 3 po poł. nastąpiło uroczyste otwarcie Oddziału Banku Handlowego Warszawskiego, w domu p. M. Soczółowskiej, Plac 3-go Maja (rynek). Uroczystość odbyła się w obecności przedstawicieli różnych tutejszych instytucji i urzędów.

Nareszcie światło jest. Po miesięcznej przerwie nareszcie wczoraj poraz pierwszy ukazało się w kilku dzielnicach naszego miasta światło elektryczne, pochodzące z T-wa Metalurgji. Tem samym pozbył się zarząd miasta ciągłego kłopotu i przykrości, jakich słusznie doznawał od tutejszych mieszkańców, z racji marnego światła. Elektrownia inżyniera Starkiewicza zostaje zupełnie zwinęta.

Ze straży. Zakończenie letnich ćwiczeń odbędzie się jutro t. j. w niedzielę 20 bm. Z racji tej zostanie odprawione dziękczynne nabożeństwo w kościele farnym przez kapelana straży ks. Secomskiego. Po południu zaś odbędą się ćwiczenia praktyczne i teoretyczne straży wraz z narzędziami ratowniczymi na błoni przy ul. Częstochowskiej obok domu p. Wolskiego.

ROLNICY!

Chwila ważna i przełomowa w kraju naszym nasuwa troskę o wyżywienie ludności bezrolnej tak wsi jak miast i miasteczek.

Przymus rekwizycyjny został wstrzymany.

Wobec tego wzywamy Was, Rolników, wszystkich bez wyjątku, abyście zbywające od Waszych potrzeb zboże odstawali dobrowolnie Komitetom Ratunkowym i Komisjom Aprowizacyjnym wsi, miast i miasteczek i to zaraz bez zwłoki na potrzeby ludności miejscowej.

Pokażcie, Rodacy, że bez przymusu rekwizycji i nakazu, a tylko powodowani uczuciami ludzkimi i chrześcijańskimi, potraficie wypełnić ciężący na Was obowiązek względem kraju, cierpiącej niedostatek ludności bezrolnej oraz względem ciężko dotkniętej wojną naszej braci miejskiej.

Ceny za dostawione zboże Komitety i

Aprowizacje będą wypłacać zaraz podług norm ustanowionych przez władze okupacyjne.

Wydział Aprowizacyjny Powiatowy
w Piotrkowie.

KRONIKA

19 Października. Sobota.
Piotra z Alkantary W.

Wschód słońca o g. 6 m. 32. Zachód słońca o g. 4 m. 57. Wschód księżycy o g. 4 m. 27 pp. Zachód księżycy o g. 5 m. 52 pn.

Zniesienie rekwizycji. Jak się dowiadujemy, na terenie Królestwa Polskiego, zajmowanym jeszcze przez wojska okupacyjne, zostały rekwizycje zniesione. Odtąd tylko w drodze dobrowolnej umowy mogą władze okupacyjne nabywać zboże, skupywać bydło itp.

Z Łodzi nadeszła wiadomość, że tamtejszy wydział surowców ( ) otrzymał polecenie z Warszawy, aby od dnia dzisiejszego poczynawszy zaniechał rekwizycji towarów włóknistych. Wolno tylko nabywać towary za gotówkę.

Czy przepustki są potrzebne? »Deutsche Warsshauer Ztg.« donosi: Nieprawdziwym jest przekonanie ujawniające się wśród publiczności, że z chwilą zniesienia przepustek wolno jeździć bez żadnych ograniczeń i poza granice generał-gubernatorstwa warszawskiego i do okupacji austriackiej.

Otóż na przejazd do okupacji austriackiej w dalszym ciągu obowiązują dotychczasowe przepisy o przepustkach.

Jak się okazuje zniesienie przepustek które w pierwszej chwili wywołało wielkie zadowolenie, polega na tem, iż zniesione zostały przepustki na okupacji niemieckiej, potrzebne tam dotąd na podróż z jednej miejscowości do drugiej. Natomiast na podróż do okupacji austr. przepustki dalej obowiązują.

Manifestacja narodowa w Sułejowie. We środę odbyła się uroczysta manifestacja narodowa w gimnazjum zaciśzańskim. Z uderzeniem godziny 10-tej młodzież gimnazjalna pod przewodnictwem profesorów. Andrzejczka, Jabłońskiego, Semelki i Sykutowskiego, zgromadziła się na leśnym boisku u wejścia do gimnazjum, formując czworobok.

Po odśpiewaniu hymnu narodowego przemówił do młodzieży Dyrektor Rutkowski, poczem prefekt gimnazjum ks. Mieszkański wygłosił piękne duchem miłości Ojczyzny i ukochania młodzieży owiane przemówienie, wielbiąc naszą wielką przeszłość i wskazując zadania przyszłości. Po odśpiewaniu »Roty« Konopnickiej rozeszła się młodzież w podniosłym nastroju do domów. W tym dniu nauki nie było.

Otwarcie oddziału warszawskiego Banku handlowego w Piotrkowie. Jak się dowiadujemy, Bank Handlowy (warszawski) otwiera w dniach najbliższych w Piotrkowie swój oddział. Kierownictwo oddziału powierzono p. Stefanowi Duszyńskiemu, kontrolerowi oddziałów tej instytucji, z Warszawy.

Prokurentem oddziału piotrkowskiego mianowany został p. Karol Skierski, dotychczas buchalter Tow. Wzajemnego Kredytu Guberni Piotrkowskiej (obecnie Banku Udziałowego).

Zgon poety-legjonisty Józefa Mączki. »Wiek Nowy« donosi, że w połowie września zmarł w Jekaterynodarze, na Kaukazie, Józef Mączka, porucznik ułanów polskich, żołnierz karpackiej brygady, znany popularnie poeta. Poczcie jego, wydane niedawno, spopularyzowały nazwisko poety wśród szerokich warstw społeczeństwa. Mączka z chwilą wybuchu wojny zaciągnął się do kawalerji legjonowej. Jako komendant plutonu odbył kampanję wołyńską. Po utworzeniu PKP jako podporucznik przydzielony został do drugiego pułku ułanów. Na pierwszą wiadomość o przejściu żelaznej brygady za granicę, Mączka opuścił Synowódzko, gdzie był stacjonowany i wśród niesłychanych trudności potoczył się ze starymi towarzyszami broni właśnie w chwili bitwy pod Kaniowem. Po częściowem rozbięciu i rozbrojeniu drugiego korpusu wojsk polskich, Mączka pospieszył tam, gdzie jeszcze się znowu gromadziły zbrojne zastępy rozprószonych pol-

skich żołnierzy, to jest na Kaukaz. Tam jednak zapadł na cholerę i umarł w Jekaterynodarze.

Los oficerów polskich. Dwaj kapitanowie z b. 1-go korpusu polskiego, po przyjeździe do Warszawy, przez długi czas poszukiwali zajęcia. Wreszcie wobec widma głodu zgodzili się »na dniówkę« do rąbania na koleji drzewa. Ponieważ z tego zarobku wyżyć nie mogą, przeto w godzinach popołudniowych zajmują się przeprowadzkami i przenoszeniem rzeczy. Dwaj inni, wyżsi oficerowie z b. 1-go korpusu polskiego są szeregowcami w straży ogniowej.

W taki sposób wdzięczna ojczyzna wita swych powracających synów, w taki sposób wyraża im swoją wdzięczność za ciężkie, krwawe walki na kresach, toczone w obronie ziemi polskiej.

Zakaz uczęszczania do kin przez młodzież ze Lwowa donoszą: Celem przeciwdziałania demoralizacji młodzieży uchwała Rada Szkolna Krajowa zabronić uczniom szkół ludowych i średnich odwiedzania kinoteatrów oraz kabaretów i teatrów rozmaitości z wyjątkiem przedstawień świetlnych, urządzanych osobno »dla młodzieży«, zastosowanych do potrzeb nauki i wychowania, a kończących się przed 8 wieczorem.

Austro-Węgry nie dostaną odpowiedzi

Waszyngton (BK) 17 bm. Reuter donosi: Urzędowo ogłaszają, że Wilson nie udzieli Austro-Węgom żadnej odpowiedzi na ich ostatnią notę.

Odpowiedź niemiecka dla Wilsona

Berlin (BK) Pisma donoszą, że dziś (piątek) o g. 6 wieczorem odbędzie się ponowne posiedzenie tzw. gabinetu wojennego, na którym ma być ustalona ostateczna odpowiedź niemiecka na notę Wilsona. Wysłania noty nie należy oczekiwać przed sobotą.

Parlament niemiecki

Berlin (BK) Posiedzenie parlamentu odbędzie się we wtorek 22 bm. o godz. 2 po poł.

Komunikat austriacki

Wiedeń. Urzędowo 18 bm.
Front włoski: Na zachód od jeziora Garda oddziały tyrolskiego bataljonu pospolitego ruszenia Nr 163 odparły natarcie włoskie. Zresztą była wielokrotnie ożywiona akcja bojowa.

W Albanji nie było żadnych większych działań bojowych.

Na zachodnim brzegu Morawy i w dolinie południowej Morawy rozbiły się serbskie ataki.

Dalszy odwrót Niemców

Berlin. Urzędowo 18 bm.
W ostatnich dniach opuściliśmy część Flandrii i północnej Francji wraz z miastami Ostendą, Turcoing, Rubaise, Lille i Doai i zajęliśmy tylne linje.

Między Brugge a Lys nieprzyjaciel nacierając wczoraj wielokrotnie większymi siłami, został odparty. Kompanje angielskie, które na północ od Kortvik przedarły się przez Lys, w kontrataku zostały odrzucone.

Między Lecateau a Oise Anglicy, francuzi i Amerykanie usiłowali znowu przełamać nasz front przy olbrzymim nakładzie środków bojowych.

Po obu stronach Lecateau rozbiły się ataki nieprzyjaciela przed naszymi linjami.

Między Lecateau a Aisonville nieprzyjaciel, który wdarł się do naszych linji, został przez naszą artylerję powstrzymany na drodze z Lecateau do Wassigny oraz na północny zachód od Aisonville. Tam miejscowości i linja na południe stamtąd zostały utrzymane przeciw wielokrotnym atakom nieprzyjaciela. Także popołudniu rozchwały się podejmowane tam ataki, jak również ataki nieprzyjaciela na front Oise i na południe od Origny.

Dzisiejsze ataki nieprzyjaciela nad Aisne, na wschód od Olizy zostały odparto. Na zachód od Grandpre i na zachód od Mozy przeprowadziliśmy skuteczne ataki i przedsięwzięcia.

W sprawie rejestracji strat wojennych w przemyśle

Dnia 10 sierpnia b. r. Ministerstwo Przemysłu i Handlu ogłosiło, że Komisja Szacunkowa Przemysłowa Główna działa z upoważnienia i pod nadzorem tegoż Ministerstwa. Zgłoszenie strat, powstałych w okresie czasu od wybuchu wojny do dnia 1 lipca br., obwieszczenie to nakazało wykonać do dnia 31 grudnia b. r. Poszkodowani, którzy strat swoich nie zgłoszą do zarejestrowania w powyższym terminie, tym samym pozbawią się opieki państwowej nad swoimi interesami. Na skutek powyższego obwieszczenie cały szereg poszkodowanych przemysłowców zwraca się do Komisji Szacunkowej i Przemysłowej Główniej (Towarzystwo Przemysłowców Królestwa Polskiego, Warszawa, ul. Chmielna 2), o wyjaśnienie, jakie straty podlegają rejestracji w myśl przepisów, zatwierdzonych przez Ministerstwo.

Wobec powyższego, Komisja Szacunkowa Przemysłowa Główna (kierownik inż. Wacław Kawiński) wyjaśnia, że rejestracji podlegają: 1) wszelkie szkody z tytułu działań wojennych, gdy sprawca ich jest niewiadomy, jak również te, których sprawca jest wiadomy; 2) wszelkie straty, spowodowane przymusową ewakuacją, rekwizycjami, zakupami przymusowymi, konfiskatami, pieniężnymi poborami i podatkami, pobieranymi przez strony walczące wbrew Konwencji Haskiej; 3) wszelkie straty, wynikłe z tytułu likwidacji czynnego życia fabryki z chwilą, gdy praca w fabryce została przerwana

na skutek bezpośrednich wypadków wojennych, lub odnośnych zarządzeń stron walczących; 4) wreszcie straty, wynikające z tytułu zajęcia zakładu przemysłowego przez władze wojskowe dla celów eksploatacji lub kwaterunków.

Straty powyższe podlegają rejestracji niezależnie od tego, czy były wydawane kwity rekwizycyjne, lub jakiegokolwiek zaświadczenia, czy też nie; rejestruje się również i w tym wypadku, gdy były sporządzone poprzednio jakiegokolwiek prywatne lub urzędowe protokoły, stwierdzające te straty (protokoły wójtów, byłych urzędów gubernjalnych, Komisji gminnych, Komisji b. Komitetów Obywatelskich, pokwitowania Urzędu Odszkodowań (Reichsentschädigungsamt) itp. organizacji rządowych i społecznych.

Kurs dla rachmistrzów w Piotrkowie

W dniu 24 — 26 września r. b. odbył się w Piotrkowie Trybunalskim kurs rachunkowy, urządony staraniem Związku rewizyjnego polskich stowarzyszeń rolniczych łącznie z Piotrkowskim Związkiem Okręgowym Kółek Rolniczych. Kurs ten przeznaczony był specjalnie dla rachmistrzów stowarzyszeń pożyczkowych, już obznajmionych z rachunkowością. Główny nacisk położony był na zaznajamianie słuchaczy z pewnymi ułatwieniami i udoskonaleniami rachunkowości, a przede wszystkim na praktyczne przerobienie bilansu.

Słuchaczy na kurs przyjechało dziesięciu, przeważnie już doświadczonych rach-

mistrzów. Wykłady trwały 25 godzin. Słuchacze kursu dzięki doświadczeniu, zdobytemu pracą w stowarzyszeniach, poruszyli podczas praktycznego przerabiania ksiąg i bilansu cały szereg zagadnień, które gruntownie omówiono i należyście wyświetlono. Rozprawy te znakomicie przyczyniły się do pogłębienia wiadomości kursistów, umacniając zarazem serdeczną łączność między pracownikami stowarzyszeń i Związku Rewizyjnego.

Kurs zakończono wezwaniem do wytrwałej i energicznej pracy nad narodem i gospodarczym podniesieniem wsi.

Likwidacja stosunków z państwami centralnymi

Pos. Głębiński wniósł w delegacjach interpelację w sprawie utworzenia komisji likwidacyjnej polsko-austriacko-węgierskiej i polsko-pruskiej, w której zapytuje, czy rząd jest gotów działać, by

1) utworzono mieszane komisje: polsko-austro-węgierską i niemiecko-polską z tem zadaniem, by rozpoczęła się likwidacja stosunku mocarstw centralnych do Polski;

2) by okupacja została jak najrychlej zupełnie zniesiona, oraz by dokonano oddania Galicji i innych obszarów polskich w obrębie monarchii oraz obszarów polskich w obrębie Niemiec na rzecz Królestwa Polskiego.

3) by ci Polacy, którzy służą w armji, zostali urlopowani i odesłani do ojczyzny, aby mogli utworzyć polską siłę zbrojną;

4) by wszystkie wojskowe procesy kar-

ne, wytoczone ze względu na stosunek podsądnych do polskich wojskowych organizacji zostały umorzone;

5) by zaniechano zawierania długoletnich kontraktów w domenach i lasach galicyskich;

6) by zaniechano wykupu środków żywności w Galicji tak długo, aż po porozumieniu z administracją krajową wynikiem będzie możliwość wywozu nadwyżek

Nota pokojowa Turcji

Nowy Jork (W. A. T.) Ambasador hiszpański wręczył 15-go października turecką notę pokojową, której tekst brzmi jak następuje:

Niżej podpisany pełnomocnik Turcji ma zaszczyt, zgodnie z instrukcjami swego rządu, zawiadomić telegraficznie sekretarza stanu Stanów Zjednoczonych, iż rządy cesarski wzywa pana prezydenta Stanów Zjednoczonych, aby podjął się zadania przywrócenia pokoju i zawiadomił o tem wezwaniu wszystkie państwa wojujące, zapraszając je do wysłania pełnomocników w celu rozpoczęcia pertraktacji. Jako podstawę pertraktacji rząd cesarski uważa program, wyluszczone przez prezydenta w jego orędziu z d. 8 stycznia i w następnych oświadczeniach, szczególnie zaś w mowie z d. 27 bm. W celu zaprzestania rozlewu krwi rząd cesarski uprasza o podjęcie kroków, umożliwiających natychmiastowe zawarcie powszechnego zawieszenia broni.

— Katedra literatury porównawczej. Do wiadujemy się, że prof. Ignacy Matuszewski, powołany przez Uniwersytet Warszawski do wykładów literatury porównawczej, zwrócił się z prośbą o odroczenie terminu powołania go do semestru letniego 1919 r.

Polskie ozdoby na drzewko

Kupcom krajowym zwracamy uwagę, że Liga Pomocy przemysłowej Kraków, Rynek gł. 19, tylko krótki czas przyjmuje jeszcze zamówienia hurtowe na sortymenty ozdób na drzewko do odsprzedaży. Ceny sortymentów podaje się na żądanie.

Z powodu nawału zamówień od 15-go listopada b. r. zamówień hurtowych nie będzie się wykonywać.

ZAWIADOMIENIE

Komisji Aprowizacyjnej miasta Piotrkowa

W sklepach Komisji Aprowizacyjnej m. Piotrkowa odbywa się sprzedaż następujących towarów: 828

W sklepie centralnym (Bykowska 73) i Hurtowni (Aleja 3 Maja 10).

Bez kartek i kuponów:

1. Włoszczyzna suszona.
2. Figi i rodzynki.
3. Żelazne garnki i rondle
4. Soki owocowe.
5. Pasta do butów.
6. Kawa wyborowa (mieszanka prawdziwej z cykorją figową).
7. Szuwaks.
8. Szczotki ryżowe.
9. Piótno na ręczniki ewentualnie na bieliznę.
9. 1 pudełko zapalek na kupon N° 1.
9. Skarpetki.
10. Pończochy damskie i dziecięce.
11. Krochmal.
12. Marmelada po 6 kor. funt.
14. Nici i guziki.

Dla zakładów fabrycznych i rzemieślniczych Biuro Komisji sprzedaje smar do wozów, olej mineralny i cylindrowy i t. d.

15. Szurowadła do obuwia
16. Trepk dżurawiane męskie, damskie i dziecięce.
17. Skórzane obuwie z drewnianymi podszewkami.
18. Materjały
19. Pantofle płócienne damskie.
20. Podeszwy drewniane do trepek.
21. Podkółki do butów.
22. Zastępek pokostu po 5 kor. funt.
23. Skóry podszewkowe i wierzchy.
24. Kawa odtłuszczona.

W sklepach dzielnicowych

25. Soda do prania po 1/4 fun. na 4 kupony N° 7.
26. Zapalki bez kartek po 20 hal.
27. Peluszk.
28. Kawa odtłuszczona.
29. Sól po 2 funty na 1 kupon N° 9.
30. Mydło do szorowania po cenie 1 k. 60 h. za 1 kawałek, wagi około pół funta.

W składzie I. Marciocha

31. Dziegieć po kor. 2.50 funt i 80 kor. za pud

PROSZEK OD ROBACTWA PEREAT-RIEDLA

Radykalny środek do tępienia wszelkiego robactwa, jak: karaluchy, prusaki, pluskwy, pchły, mole, muchy i t. p. uznany i rozpowszechniony na całym świecie.

PEREAT-RIEDLA,

wyrabiany z Dalmacejskich ziół górskich, dostarczany w przedwojennej, oddawna znanej dobroci, tępi robactwo bezpowrotnie

Otrzymać można w pudełkach-rozpylaczach w aptekach i składach aptecznych

Fabrykant J. D. RIEDEL,

Akcyjne Towarzystwo, Berlin Skład: Dom Handlowy

Bernard Buchweitz, Warszawa, Fredry 4

Potrzebni chłopcy

do roznoszenia gazet. Zgłaszać się do Admin. Dziennika ul. Bykowska 71.

Do sprzedania w Częstochowie w śródmieściu trzy piętrowy dom z oficynami, cena 800,000 marek. Do kupna potrzeba 400,000 m. Bliższych szczegółów można zasięgnąć w Administracji „Dziennika Narodowego”.

Kupię taczkę nową lub używaną. Wiadomość, Kaliska 8, księgarnia. 1641

Zigineła karta tożsamości, wydana przez C. i K. Kom. Policji w Piotrkowie, na imię Dory Jakubowicz. 1640

Zakład wyrobów piaskowo-cementowych do sprzedania obok Piotrkowa. Wiadomość ul. Bykowska l. 55 w pracowni stolarskiej. 1647

Do sprzedania fortepian mahoniowy 600 rubli i dwa kornety C. i B. po 150 rubli. Piotrków: ul. Rokszycka l. 13 F Frachowicz. 1663

Ostrzegam przed polowaniem

na gruntach miejskich w granicach: Bujny Belzarka, Twardosławice, pod plant kolejowy drogi żel. W. W. wydzierżawionych przez emnie. Aleksander Olszewski.

Potrzebna kobieta inteligentna w średnim wieku, bezdzietna, uczciwa oszczędna i gospodarna do zajęcia się gospodarstwem domowym oraz trojgiem dzieci od lat 5—10. Rekomendacje pożądane. Wiadomość: Plac Kościuszki l. 5 W-ny Ramza. 1648

Do wynajęcia od zaraz duży pokój z fortepianem. Ul. Szklana l. 12 m. 3. 1633

Marmeladę owocową

po cenie przystępnej poleca sklep J. Marciocha, Rynek Trybunalski l. 5.

Maszyna nożna do szycia w dobrym stanie do sprzedania. ul. Przedborska l. 11 u właściciela domu. 1666

Sukienko i materyjały bluzkowe do sprzedania w magazynie W-nej Biedrzyckiej, ul. Stronczyńskiego Nr. 4 II piętro. 1662

Pama starsza z językiem niemieckim przyjmie miejsce zarządzającej domeną oraz może udzielać konwersacji za skromnym wynagrodzeniem (może być na wsi Bliższych informacji udziela p. Kubikow: ul. Bykowska l. 34. 1654

Od Administracji

Uprasza się p. Abonentów o wpłacenie prenumeraty bezpośrednio w biurze ul. Bykowska 71. Za niedoręczne pieniądze, administracja nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności.

Adres Redakcji: Piotrków, Bykowska, 71 parter

Redakcja otwarta od godziny 12-jej do 1-jej w południe w dniu powszednim i w niedziele. Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Administracja otwarta od godziny 9 do 1 rana i od 4 do 7 popołudniu. Cena poszczególnego numeru 30 hal. — 20 fenigów.

Adres Administracji: Piotrków, Bykowska 71.

Prenumerata miesięczna w Piotrkowie 4 kor. na prowincji i zagranicą 4 kor. 70 halerzy, Cena ogłoszeń przed tekstem za wiersz petiowy 2 kor. 40 hal. (1 mark. 50 fenig.) po tekście 1 kor. 60 hal. (1 marka), na czwartej stronie wiersz petiowy 60 hal. (38 fenig.), drobne ogłoszenia za słowo 10 hal. (6 fenig.). Ostatnia strona 200 koron, 1/2 strony 100 kor., 1/4 — 50 k. W Niedzielę i święta 50 proc. drożej.